

(DE) VERRASSING (2004 – 2005, Koperigietery)

Eva Bai, de regisseuse van deze voorstelling, is niet enkel een theatermaakster die noodzakelijk wóór maar ook noodzakelijk mét kinderen werkt. Kinderen zijn haar drijfveer en inspiratiebron omwille van hun moed, hun doorzettingskracht en hun onvermoede hoop in het leven. Dat Bai regelmatig kiest om professioneel theater te creëren met kinderen, betekent daarom niet dat het (uitsluitend) voor een

kinderpubliek is.

Er zijn evenwel feesten als emoties: een verjaardagsfeest, een huwelijksfeest, een begrafenisfeest... Door met tangere kinderfichamen te werken, wil Bai in *De Verrassing* de paradox die aan elk feest ten grondslag ligt, blootleggen. Op elk feest – vrolijk of verdrietig – is er vreugde en pijn. Bai streeft naar een beeld van een kind als een oprechte, in-

ger, authentiek en kwetsbaar maar (bijna) onverwoestbaar sterk en nodig wezen dat haast als een gids voor zijn volwassen kompanen kan fungeren, net zoals de jonge spelers ook als een gids zijn voor de regisseuse door hun fantasie. Samen met hen en onmogelijk zonder hen kon Bai *De Verrassing* (of breder: theater) creëren. Bals kindbeeld belichaamt niet alleen de huisfilosofie van de Koperigietery – de au-

THENTICITEIT van een kind is de klem van alle creëren, nadenken en produceren in dit Gentse kinderkunstehuis – maar verbeeldt revens het prioritaire vertrekpunt van hedendaags jeugdtheater. De al dan niet vermeende authenticiteit van een kind is het favoriete afstootblok van hedendaagse jeugdtheatermakers.

uitmaken van een breder maatschappelijk en socio-politiek project. Het is allemaal erg paradoxaal. Jonge mensen, nu, zouden vaker in hyperrealiteiten leven en zich eerder spiegelen aan wat in de media aan modellen aangereikt wordt dan aan wat via ouders en de school aangereikt wordt. Op een bepaalde manier kun je zeggen dat kinderen en jongeren veel meer blootgesteld zijn aan ongemiddelde kennis- en informatiestromen.

Tim Etchells: ‘Er is inderdaad iets van controle en van toegang tot kennis en informatie. Op een bepaalde manier poogt de tekst te starten van een moreel en politiek neutraal terrein. Ik benoem enkel alle dingen die ik kan bedenken. Het is een catalogus met zoveel mogelijk manieren waarop volwassenen de wereld van kinderen creëren, omkaderen, controleren. Ik ben geïnteresseerd in de sociale machinerie van hoe we kinderen behandelen en het feit dat zowel kinderen als volwassenen gevangen zijn in die sociale machinerie. Beide van mijn kinderen – en natuurlijk vooral de oudste, want hij is al veertien – treffen dingen in de media aan die niet specifiek gekaderd zijn door één van de ouders. Maar tegelijkertijd is er wel een soort van algemeen kader van volwassen tussenkomst op een bepaald niveau. We hebben thuis discussies over de dingen die ze op TV zien, over wat ze tegenkomen op het internet, of meningen van mensen die ze opvangen. Ze zijn gewend om net daarover na te denken. Ik denk dat ouders – en de volwassenenwereld in het algemeen – pogingen doen om kaders, of mechanismen en waarden te installeren waarvan men hoopt dat kinderen ze zullen gebruiken wanneer nieuwe dingen hun pad kruisen. Sommige daarvan werken en anderen niet! Maar de snelheid waarmee onze cultuur een medisch kader tracht te creëren om kinderen onder controle te houden is werkelijk beangstigend.’

een passage van toeschouwer naar getuige

Tim Etchells: ‘De performers zeggen eigenlijk neutraal: “Dit is wat je met ons doet.” Het betreft de krachten die kinderen trachten te stimuleren, hen ruimte en sterkte geven, maar ook de krachten die hen verpletteren, die op hun wegen en hun misschien op bepaalde manieren misvormen.’

Michiel: ‘Ik ging ervan uit dat, als je toneel speelt, dit met dialogen is, niet constant, maar dat een stuk daarop gebaseerd is. Hier is het “interactie met het publiek”. En ik dacht eerst: “Oei! Wat is hij nu van plan!” Maar naarmate we verder kwamen met oefenen, kregen we meer een beeld van wat het ging worden en dat is niet zo’n clichétheater. Er zijn tegenwoordig veel soorten theater. Ik denk dat ze vroeger veel meer vasthielden aan clichétheater. Er is nu meer mogelijk en mensen durven meer.’

Ineke: ‘Ik dacht dat we een bepaalde rol gingen spelen en dat is niet zo. We moeten gewoon onszelf zijn en dat vind ik wel raar. In de meeste theaterstukken heeft iedereen een rol en bij dit stuk niet.’

Taja: ‘De mensen die zullen komen kijken naar dit theaterstuk, gaan verwachten dat we een rolletje spelen, denk ik, en eigenlijk moeten we gewoon een lijst vanbuiten aframmelen, mét gevoel! Mijn beeld van theater is echt wel veranderd sinds we met Tim samenwerken!’

Tim Etchells: ‘Ik deed net een project met universiteitsstudenten in Engeland. En ik was verwonderd over het feit dat vele van de oefeningen en discussies die ik met de studenten had ook met deze kinderen gevoerd kunnen worden. Dat gaat dan over de tijd nemen op het podium, aanvoelen wat er gebeurt, onderhandelen met het publiek, zinnen verdelen in semantische brokken van informatie zodat ze telkens een beeld vormen, enzovoort.’